Матрос Ольга Олександрівна
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
ORCID 0000-0001-6541-1941
oljmatros@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ СЕРЕД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ

Гендерна рівність серед військовослужбовців стає все більш актуальною темою у сучасному світі. Особливості цієї рівності можуть варіюватися в залежності від країни, культурних норм, традицій та законодавства. Однак, деякі загальні аспекти стосуються багатьох країн і військових сил.

Гендерна рівність у військових силах – це важливий аспект для забезпечення ефективності та справедливості у військовій сфері. Це також відображає загальний прогрес суспільства у розумінні та підтримці рівних прав та можливостей для всіх його членів.

Україна, як і багато інших країн, активно працює над забезпеченням гендерної рівності у військовій сфері. Ось деякі з особливостей цього процесу в Україні:

1. Участь жінок у військовій службі: За законодавством України, жінки мають право на службу у Збройних Силах України на рівних з чоловіками. Це означає, що вони можуть вступати до військових навчальних закладів, брати участь у військових операціях та просуватися по службі.

2. Професійні можливості: Українські Збройні Сили надають жінкам рівні можливості для просування по службі. Жінки можуть займати відповідальні посади та служити у різних військових спеціальностях, включаючи бойові одиниці, медичні підрозділи, інженерні війська тощо.

3. Стандарти фізичної підготовки: Українські Збройні Сили мають певні стандарти фізичної підготовки, які є обов'язковими для всіх

військовослужбовців, незалежно від статі. Ці стандарти можуть змінюватися залежно від конкретної військової спеціальності, але вони застосовуються рівно до чоловіків і жінок.

4. Підтримка сімей: Українські Збройні Сили надають підтримку військовослужбовцям і їх сім'ям, включаючи різні програми соціальної підтримки, доступ до медичної допомоги, житлові умови та інші послуги.

5. Боротьба зі статевим та гендерним насильством: Українські Збройні Сили активно працюють над запобіганням та боротьбою зі статевим та гендерним насильством серед свого персоналу. Це включає навчання персоналу щодо правил поведінки, процедур звітування та підтримки для жертв насильства.

Україна продовжує розвивати політику гендерної рівності у своїх Збройних Силах, визнаючи важливість відкритості, рівних можливостей та захисту прав кожного військовослужбовця, незалежно від статі.

Зі створенням нового законопроекту про мобілізацію українська влада хоче вдосконалити в Україні процеси призову та військової служби.

Міністерство оборони України продовжує вводити норми НАТО до Збройних сил України. Одним із нововведень буде активізація зусиль щодо впровадження гендерної рівності серед військовослужбовців.

Про це йдеться на сторінці Міністерства оборони України у соціальній мережі.

Насамперед нові правила стосуватимуться:

- гендерно чутливої мови;
- підвищення потенціалу жінок на керівних та бойових посадах.

Це представники Міністерства оборони України обговорили з канадськими колегами в рамках проєкту PROTECT2.

Ключові ініціативи включають:

- прийняття західного досвіду та співпраця з НАТО;
- гендерно чутлива мова та доступ жінок до лідерських ролей;

- обмін знаннями з країнами НАТО, спільні проєкти, кар'єрний розвиток;
- організація навчань для 200 гендерних радників, інтеграція рівності в оборонну стратегію [1].

Крім того, сторони обговорили перспективи взаємної передачі досвіду між Україною та країнами НАТО, реалізацію спільних проєктів та обмін фаховою експертизою.

Станом на зараз українські жінки можуть бути призвані до військової служби лише за власним бажанням.

Проте, всі жінки з медичною або фармацевтичною освітою повинні стати на військовий облік. Це стосується жінок-медиків у віці від 18 до 60 років, які визнані рішенням військово-лікарської комісії придатними за станом здоров’я до військової служби.

Але важливо зазначити, що військовий облік не означає обов’язкову мобілізацію жінок.

Згідно з законом про мобілізацію, жінок, які стали на військовий облік, можуть призвати на службу під час воєнного стану лише за їхньою згодою. У мирний час такі жінки можуть обрати військову службу або службу у резерві лише на контрактній основі.

За офіційними даними Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, станом на початок 2024 року у лавах ЗСУ служить понад 62 тисяч жінок, з яких 43400 є військовослужбовицями. Це на 40% більше, ніж було у 2021 році.

Серед них солдатками є понад 22700 жінок, сержантсько-старшинського складу – понад 11700, офіцерського складу – понад 7700 та на керівних посадах майже 5200 жінок [1].

Отже, можна сказати, що Україна робить значні кроки у напрямку забезпечення гендерної рівності у військовій сфері, визнаючи важливість рівних можливостей та захисту прав всіх військовослужбовців, незалежно від їх статі. Україна визнає право жінок на службу у Збройних Силах на рівних

умовах з чоловіками, що дозволяє їм брати участь у різних аспектах військової діяльності. Військові структури України забезпечують рівні можливості для просування по службі та зайняття відповідальних посад для жінок і чоловіків. Збройні Сили України встановлюють обов'язкові стандарти фізичної підготовки для всіх військовослужбовців, незалежно від статі, що сприяє рівності у вимогах до фізичної готовності. Військові структури України забезпечують підтримку сімей військовослужбовців та активно працюють над запобіганням і боротьбою зі статевим та гендерним насильством серед свого персоналу.

Список використаних джерел:

1. Міноборони активізує гендерну рівність серед військовослужбовців. URL: https://novyny.pro/news/armiya/minoboroni-aktivizuye-gendernu-rivnist-sered-viyskovosluzhbovciv-2185.html (дата звернення: 1.05.2024 рік)